

Wiadomości statystyczne

miesięcznik
rok XVIII
Warszawa
styczeń 1973

1

w numerze

**Marian Klimczyk,
Zbigniew Smoliński**

Problematyka demograficzna
w działalności Głównego
Urzędu Statystycznego

Krystyna Jacek

Dochody ludności
z funduszu świadczeń
społecznych

Andrzej Luszniwicz

Problemy kształcenia
statystyków na poziomie
podyplomowym

Janusz Stępiński

Światowa konferencja
na temat informatyki
w administracji publicznej

Tadeusz Gajdemski

System WEKTOR
a sprawozdawczość statystyczna

Leon Piotrowski

Założenia metodologiczne
rejestrów jednostek
gospodarki narodowej w ZSRR

Jan Iszkowski

Rejestr zakładów pracy
w NRD

SPIS TREŚCI

Marian Klimczyk, Zbigniew Smoliński — Problematyka demograficzna w działalności Głównego Urzędu Statystycznego	1
Krystyna Jacek — Dochody ludności z funduszu świadczeń społecznych	5
Marian Szybkowski — Produkcja przemysłowa Polski na tle niektórych krajów	8
Marian Klimczyk — Zanikanie zjawiska fałszywego zgłaszania dat urodzeń w Polsce	12
Andrzej Luszniewicz — Problemy kształcenia statystyków na poziomie podyplomowym	14
Stefan Giembicki — Z praktyki analizy ekonomicznych szeregów czasowych w Głównym Urzędzie Statystycznym	17
Wanda Kozubek, Władysław Pitera — Zastosowanie metod statystycznych i matematycznych do analizy i usprawnienia pracy stalowni	20
Z PRAC NAD ROZWOJEM SYSTEMU PAŃSTWOWEJ INFORMACJI STATYSTYCZNEJ	
Janusz Stepiński — Światowa konferencja na temat informatyki w administracji publicznej	22
Tadeusz Gajdemski — System WEKTOR a sprawozdawczość statystyczna	25
Bogusław Hołubicki — Propozycje modyfikacji numerów statystycznych w związku z zamierzeniami budowy Krajowego Systemu Informatycznego	26
Leon Piotrowski — Założenia metodologiczne rejestru jednostek gospodarki narodowej w ZSRR	29
Jan Iszkowski — Rejestr zakładów pracy w NRD	31
Bogusław Rejn — Niektóre problemy ewidencji na podstawie indywidualnego numeru statystycznego	33
INFORMACJE	
Przegląd aktualnych informacji gospodarczych — oprac. L. Gradowski	35
Irena Kasperowicz, Jarosław Podgórski — Ogólnopolska Konferencja Statystyków — relacja z przebiegu dyskusji	36
Stawomir Mierzejewski — Powierzchnia szklarni, inspektów oraz upraw w namiotach foliowych w 1972 r.	38
PRZEGLĄDY, RECENZJE	
Władysław Kondrat — Rocznik Demograficzny 1972	39
Halina Bartosiewicz — Rocznik Przemysłu 1972	40
Maria Piekut — Rocznik Statystyczny Handlu Wewnętrznego 1972	41
Józef Pochodyła — Rocznik Statystyczny Gospodarki Morskiej 1972	43
Janina Libhard — Usługi dla ludności w 1971 r.	44
Zbigniew Ferenc — Zwierzęta gospodarskie w czerwcu 1972 r.	45
Bogdan Karwowski — Transport samochodowy i drogi publiczne 1971	45
●	
Zdzisław Kulakowski — Statystyka historyczna	46
Nowe książki i artykuły (oprac. Z. Kulakowski i H. Cieślak)	48
Wydawnictwa statystyczne GUS (wkładka oprac. K. Kowalski)	
Powierzchnia szklarni. Powierzchnia inspektów (tablice)	

СОДЕРЖАНИЕ

Мариан Климчик, Збигнев Смолински — Демографическая проблематика в деятельности Центрального статистического управления (1)	1
Кристина Ячек — Доходы населения из общественных фондов потребления (5)	5
Мариан Шибковский — Промышленная продукция Польши среди некоторых стран (8)	8
Мариан Климчик — Исчезновение явления фальшивой подачи года рождения в Польше (12)	12
Андрей Люшиневич — Проблемы обучения статистиков на последипломном уровне (14)	14
Стефан Гембицкий — Из практики анализ динамических рядов (17)	17
Ванда Козубек, Владислав Питера — Использование статистических и математических методов в целях анализа и улучшения работы сталелитейных заводов (20)	20

IZ RABOT PO RAZWITIJU SYSTEMY GOSUDARSTWENNOJ STATYSTYCZESKOJ INFORMACII

Януш Степински — Мировая конференция по теме информатики в публичном управлении (22)	22
Тадеш Гайдемски — Система WEKTOR и статистическая отчетность (25)	25
Богуслав Холубицкий — Предложения по модификации статистических номеров в связи с намерениями строительства Государственной информационной системы (26)	26
Леон Пётровский — Методологические принципы реестра единиц народного хозяйства в СССР (29)	29
Ян Ишковски — Реестр предприятий в ГДР (31)	31
Богуслав Рейн — Некоторые проблемы учета на основе индивидуального статистического номера (33)	33

ИНФОРМАЦИЯ

Обзор актуальной хозяйственной информации (разр. Л. Градовски) (35)	35
Ирена Касперович, Ярослав Подгурски — Общепольская конференция статистиков — доклад по ходу дискуссии (36)	36
Славомир Межеевски — Площадь парников, инспектов и культур в палатках из фольги в 1972 г. (38)	38

ОБЗОР, РЕЦЕНЗИИ

Владислав Кондрат — Демографический ежегодник 1972 (39)	39
Галина Бартошевич — Ежегодник промышленности 1972 (40)	40
Мария Пекут — Статистический ежегодник внутренней торговли 1972 (41)	41
Юзеф Походыла — Статистический ежегодник морского хозяйства 1972 (43)	43
Янина Либхард — Услуги для населения в 1971 г. (44)	44
Збигнев Ференц — Хозяйственные животные в июне 1972 г. (45)	45
Богдан Карвовски — Автомобильный транспорт и публичные дороги 1971 (45)	45

Збигнев Кулаковски — Историческая статистика (46)	46
Новые книги и статьи (разр. З. Кулаковски и Г. Цесляк) (48)	48
Статистические публикации ЦСУ (вкладыш разр. К. Ковальски)	
Площадь парников. Площадь инспектов (таблицы)	

CONTENTS

Marian Klimczyk, Zbigniew Smoliński — Demographic Problems in the Activities of the Central Statistical Office (1)	1
Krystyna Jacek — Population Incomes from the Social Benefit Fund (5)	5
Marian Szybkowski — Industrial Production in Poland as Compared with Other Countries (8)	8
Marian Klimczyk — Decline in False Reporting of Birth Dates (12)	12
Andrzej Luszniewicz — Problems of Training Statisticians on Post — Graduate Level (14)	14
Stefan Giembicki — About Experience in Analysis of Economic Time Series (17)	17
Wanda Kozubek, Władysław Pitera — Application of Statistical and Mathematical Methods in Analysing and Streamlining the Work of Steel Mills (20)	20

WORK ON DEVELOPING THE STATE STATISTICAL INFORMATION SYSTEM

Janusz Stepiński — World Conference on Informatics in Public Administration (22)	22
Tadeusz Gajdemski — System WEKTOR in Statistical Reporting System (25)	25
Bogusław Hołubicki — The Modification of Statistical Code Numbers: Suggestions Connected with the Intended Establishing of the National Information System (26)	26
Leon Piotrowski — Methodological Conceptions for the Register of National Economy Units in USSR (29)	29
Jan Iszkowski — Register of Working Establishments in GDR (31)	31
Bogusław Rejn — Some Problems of Accounting Connected with Individual Statistical Code Number (33)	33

INFORMATION

Survey of Current Economic Information (35)	35
Irena Kasperowicz, Jarosław Podgórski — Polish General Conference of Statisticians: Report on the Discussion (36)	36
Stawomir Mierzejewski — Area of Greenhouses, Hotbed and Soil under Foil Tents (38)	38

SURVEYS, REVIEWS

Władysław Kondrat — Demographic Yearbook 1972 (39)	39
Halina Bartosiewicz — Yearbook of Industry 1972 (40)	40
Maria Piekut — Statistical Yearbook of Internal Trade 1972 (41)	41
Józef Pochodyła — Statistical Yearbook of Maritime Economy 1972 (43)	43
Janina Libhard — Services Rendered to Population in 1971 (44)	44
Zbigniew Ferenc — Livestock in June 1972 (45)	45
Bogdan Karwowski — Motor-Car Transport and Public Roads in 1971 (45)	45

Zdzisław Kulakowski — Historical Statistics (46)	46
New Books an Inserts (by Z. Kulakowski and H. Cieślak) (48)	48
CSO Statistical Publications (appendix by K. Kowalski)	
Area of Greenhouses and Hotbed (a tables)	

Ministerstwo Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki zaleciło czasopismo jako lekturę pomocniczą do nauczania statystyki w uczelniach ekonomicznych i wydziałach ekonomicznych uniwersytetów oraz wydziałach inżynieryjno-ekonomicznych politechnik

INFORMACJA DLA NADSYŁAJĄCYCH MATERIAŁY DO DRUKU W „WIADOMOŚCIACH STATYSTYCZNYCH”

„Wiadomości Statystyczne” publikują artykuły poświęcone teorii i praktyce statystycznej, omawiające metody i wyniki badań prowadzonych przez GUS oraz inne instytucje w kraju i za granicą. Czasopismo publikuje również recenzje, zapowiedzi wydawnicze, notki bibliograficzne itp.

Objętość artykułu nie powinna w zasadzie przekraczać 7—10 stron maszynopisu artykułów naukowych oraz 3—5 stron artykułów informacyjnych.

Maszynopisy pisane jednostronnie po 30 wierszy à 65 znaków powinny być dostarczane w dwóch egzemplarzach (w tym oryginał). Tablice, wykresy, teksty odsyłaczy itp., zaopatrzone w arabską numerację ciągłą, powinny być załączone poza tekstem, na oddzielnych stronach; w tekście należy zaznaczyć miejsce, gdzie mają one być zamieszczone. Znaki, które mają być drukowane kursywą, należy podkreślić falistą linią, a prostą linią fragmenty tekstu, które winny być wyróżnione inne cziółką.

Z prac nad rozwojem Systemu Państwowej Informacji Statystycznej

»SPIS«

Janusz Stępiński

Światowa konferencja na temat informatyki w administracji publicznej

W dniach od 16 do 20 października 1972 r. odbyła się we Florencji pierwsza światowa konferencja na temat problemów informatyki w administracji publicznej. Organizatorem konferencji była organizacja międzynarodowa o podwójnej nazwie Międzynarodowe Biuro Informatyki-Międzynarodowy Ośrodek Komputerowy, używające skrótu literowego IBI-ICC od angielskiego brzmienia swej nazwy (The Intergovernmental Bureau for Informatics-International Computer Centre)¹⁾.

Dla lepszego zrozumienia charakteru pierwszej na taką skalę oficjalnej międzynarodowej imprezy informacyjnej niezbędne są pewne wyjaśnienia co do organizującej ją instytucji, zwłaszcza że jest ona jeszcze mało znana. Geneza IBI-ICC sięga 1961 r., kiedy na podstawie szeregu rezolucji Rady Gospodarczej i Społecznej ONZ (1946, 1948, 1961) utworzono pod auspicjami UNESCO autonomiczną organizację pod nazwą Międzynarodowy Ośrodek Komputerowy z siedzibą w Rzymie. Zgodnie z konwencją konstytucyjną Ośrodek ten miał pełnić trojaki funkcje: 1) naukowe, 2) szkoleniowe oraz 3) usługowe w zakresie konsultacji i obliczeń. Działalność ośrodka w pierwszym 8-leciu jego istnienia oceniana była krytycznie, toteż w latach 1969—1970 przeprowadzono pierwszy etap gruntownej jego reorganizacji, dodając do pierwotnego tytułu obecny pierwszy człon nazwy „Międzynarodowe Biuro Informatyki” w celu lepszego określenia charakteru i zadań organizacji.

W drugim etapie tzw. „etapie konsolidacji” w latach 1971—1972 dostosowywano strukturę i działalność IBI-ICC do znaczenia i wszechstronności zadań tej instytucji. Wyrazem aktywizacji IBI-ICC oraz próbą spopularyzowania jego działalności wśród sfer oficjalnych wszystkich krajów, a także uzyskania poparcia dla zamierzeń, miała być właśnie światowa konferencja.

Etap trzeci tzw. „etap ekspansji” ma zapoczątkować VI Zgromadzenie Ogólne IBI-ICC, które ma odbyć się w grudniu 1972 r.

Zgodnie z konwencją z 1969 r. członkami IBI-ICC mogą być państwa członkowskie należące do ONZ, UNESCO lub innej wyspecjalizowanej agencji ONZ, jeśli przystąpią do konwencji i opłacać będą składki ustalane w pewnej proporcji do składek członkowskich w ONZ lub w jej agencjach.

Organami IBI-ICC są:

- 1) Zgromadzenie Ogólne, w skład którego wchodzi przedstawiciele (po jednym) krajów członkowskich i UNESCO.
- 2) Rada Administracyjna złożona z 6 osób wybranych przez Zgromadzenie Ogólne i 1 reprezentanta UNESCO.
- 3) Dyrektor mianowany przez Zgromadzenie Ogólne na okres 4 lat.

Zgodnie z konwencją oraz programem zatwierdzonym przez Zgromadzenie Ogólne aktualne zadania IBI-ICC polegają na:

- a) wymianie wiedzy i doświadczeń w zakresie zastosowań informatyki w administracji publicznej między krajami zaawansowanymi i rozwijającymi się, poprzez organizację konferencji i seminariów międzynarodowych;

- b) popieraniu zastosowań informatyki w dziedzinie zarządzania przez wspomaganie i organizowanie kursów szkoleniowych teoretyczno-praktycznych na temat technologii i projektowania systemów informacji dla potrzeb zarządzania w skali kraju i regionu;
- c) współpracy w tworzeniu regionalnych (międzynarodowych) ośrodków informatyki mających głównie na celu szkolenie;
- d) współpracy z uniwersytetami i innymi ośrodkami naukowymi w zakresie ustalania programów nauczania w dziedzinie informatyki oraz udzielania bezpośredniej pomocy technicznej w realizacji tych programów;
- e) prowadzeniu prac badawczo-rozwojowych wymagających współdziałania międzyrządowego i międzydyscyplinarnego.

IBI-ICC dysponuje funduszem subwencyjnym na rzecz instytutów badawczych i szkoleniowych prowadzących prace w dziedzinie informatyki w krajach lub dla krajów rozwijających się, a także funduszem stypendialnym dla umożliwienia specjalistom z krajów członkowskich uczestniczenia w kursach, seminariach i konferencjach.

Poza własnym programem działalności IBI-ICC realizuje także program wspólny z UNESCO. Ponadto IBI-ICC administruje Funduszem Specjalnym Informatyki dla Rozwoju (SFIDE) tworzonym z dotacji producentów EMC oraz instytucji i organizacji zainteresowanych w popieraniu informatyki jako instrumentu rozwoju społeczno-gospodarczego. Fundusz ten przeznaczony jest głównie na koszty organizacyjne konferencji i kursów oraz pomoc techniczną dla krajów rozwijających się.

We wspomnianej na wstępie konferencji wzięło udział 510 osób z 62 krajów, w tym 154 osoby delegowane oficjalnie przez 49 krajów wszystkich kontynentów. Delegacje oficjalne miały w większości charakter międzyresortowy, przy czym najczęściej wchodziły w ich skład przedstawiciele ministrów (komitetów lub rad państwowych) nauki i techniki, finansów, przemysłu, handlu, pracy i płac, spraw wewnętrznych oraz urzędów statystycznych i specjalnych organów d/s informatyki, a także placówek naukowych.

Spośród krajów socjalistycznych — poza Polską (12 osób) reprezentowane były Bułgaria (1), Czechosłowacja (5), Węgry (7), Rumunia (6), ZSRR (4) i Jugosławia (7), co świadczy o przywiązywaniu dużej wagi w naszych krajach do wykorzystania doświadczeń krajów bardziej zaawansowanych w dziedzinie komputeryzacji.

Na konferencję wysłały swych przedstawicieli liczne organizacje międzynarodowe m.in. agencje ONZ: UNESCO, Międzyorganizacyjna Rada d/s Systemów Informacyjnych i Pokrewnych Działalności, UNDP (Program Rozwoju), FAO, ILO, WHO — oraz Komisja Europejska, EWG, EURATOM, OECD (Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju).

Obrazy konferencji toczyły się na 10 posiedzeniach plenarnych i 11 sekcyjnych, na których wystąpiło łącznie około 100 referentów zarówno z krajów rozwiniętych, jak i rozwijających się oraz organizacji międzynarodowych. Większość referatów doręczono uczestnikom w przeddzień obrad. Mimo drobnych niedociągnięć organizacyjnych konferencja zakończyła się dużym sukcesem organizatorów. IBI-ICC uzyskało po reorganizacji aprobatę oficjalną wielu krajów.

¹⁾ W drugim urzędowym języku biura: francuskim — nazwa jego brzmi: Le Bureau Intergouvernemental pour l'Informatique - Centre International de Calcul.

Tematyka konferencji była bardzo rozległa tak, że trudno zreferować ją w pełni. Na posiedzeniach plenarnych wygłoszono referaty dotyczące następujących grup zagadnień:

- 1) ogólna polityka państwowa w zakresie popierania rozwoju i zastosowania informatyki w sektorze publicznym (cele, metody, planowanie, organizacja),
- 2) oświata i szkolenie w zakresie informatyki (kierunki szkolenia, programy, efekty),
- 3) banki danych w administracji publicznej,
- 4) rozwój systemów teletransmisji danych.

Posiedzenia sekcyjne poświęcono następującym grupom tematycznym:

- 1) ekonomiczne i organizacyjne aspekty informatyki,
- 2) informatyka w administracji skarbowej,
- 3) systemy w zakresie budżetów publicznych i finansów,
- 4) systemy w zakresie ubezpieczeń społecznych,
- 5) systemy zarządzania kadrami (rejstry zatrudnionych),
- 6) systemy stosowane w prawodawstwie, obrocie prawnym i wymiarze sprawiedliwości,
- 7) systemy informatyczne organów publicznych regionalnych i lokalnych,
- 8) programy nauczania i szkolenia w zakresie informatyki,
- 9) rola i szkolenie kierowników organów państwowych w zakresie zastosowań informatyki.

Na podstawie doręczonych i wygłoszonych referatów oraz dyskusji można sformułować szereg ogólnych stwierdzeń i wniosków na temat stanu i perspektyw rozwojowych informatyki w dziedzinie administracji publicznej.

W wielu krajach rozwiniętych, a także niektórych rozwijających się podejmowane są próby opracowania **planów generalnych rozwoju informatyki**, które mają ułatwić wdrażanie i stosowanie informatyki w różnych dziedzinach administracji i gospodarki publicznej. Celem tych planów jest unikanie dublowania rozwoju systemów i pozyskiwania informacji, efektywność usług komputerowych, a nade wszystko zapewnienie informacji potrzebnej dla koordynacji i integracji działalności publicznej w kraju. W szczególności ciekawe poglądy i doświadczenia w tym zakresie przedstawiono w referatach przedstawicieli Francji, Kanady, Holandii, Włoch, Belgii, USA i W. Brytanii. Plany te, chociaż będące jeszcze w fazie wstępnych założeń lub dość fragmentarycznej realizacji, stanowią już jednak, przynajmniej częściowo, orientacyjne wytyczne polityki inwestycyjnej, kadrowej i szkoleniowej.

W szeregu krajów — podobnie jak w Polsce — powołano **specjalny organ koordynacyjny do spraw informatyki** posiadający odpowiednie prawne, zawodowe i finansowe kompetencje i środki dla popierania i koordynacji wprowadzania informatyki zgodnie z planem generalnym (np. we Francji — Delegat do Spraw Informatyki podporządkowany Prezesowi Rady Ministrów, w Algierii Komisarz Narodowy do Spraw Informatyki); w szeregu innych — utworzono specjalne komórki o podobnych zadaniach w Ministerstwie Skarbu (Finansów) np. w USA, Kanadzie, Finlandii lub w Min. Spraw Wewnętrznych (np. we Włoszech).

Powołuje się powszechnie liczne **instytuty i ośrodki badawczo-rozwojowe oraz przedsiębiorstwa usługowo-doradcze informatyki** w celu wspomaganie użytkowników sektora publicznego i prywatnego przy wprowadzaniu systemów informacyjnych. Szeroko stosowaną praktyką jest współdziałanie — na podstawie formalnych porozumień — placówek naukowo-badawczych i rozwojowych z potencjalnymi użytkownikami systemów i ośrodkami obliczeniowymi przy projektowaniu, opracowywaniu i wdrażaniu systemów (USA, Holandia, Francja, NRF i inne).

Panuje zgodna opinia, że **doświadczenia krajów zaawansowanych** bardziej w przygotowywaniu planów rozwoju informatyki, a także projektowaniu i wdrażaniu systemów odcinkowych mogą i powinny być —

w zakresie metod i technik — **wykorzystywane przez inne kraje**, przy uwzględnieniu specyfiki warunków politycznych, społecznych i gospodarczych każdego kraju, powszechnych bowiem recept na krajowe rozwiązania oczywiście nie ma.

Ważnym problemem rozwoju zintegrowanych systemów informatycznych jest pokonanie barier resortowych i nadmiernego dążenia do autonomii i samowystarczalności poszczególnych organów i szczebli administracji w zakresie obsługi informacyjnej.

Realizacja bardziej kompleksowych systemów informacyjnych wymaga efektywnej współpracy między różnymi szczeblami organów państwowych — centralnym, regionalnym i lokalnym, a także współdziałania międzyresortowego.

Nauczanie i szkolenie w zakresie informatyki (computer science) jest kamieniem węgielnym każdego programu rozwoju informatyki. Zagadnieniom tym należy zatem nadawać wysoki priorytet. Nauczanie i szkolenie informatyczne powinno obejmować:

- nauczycieli informatyki różnych stopni (najwyższy priorytet),
- specjalistów problemowych (branżowych) i technicznych,
- przyszłych użytkowników przy całkowitej integracji z programem nauczania w ich własnej dziedzinie,
- personel kierowniczy i zarządzający w sektorze publicznym i prywatnym,
- uczniów szkół wszystkich stopni.

Jakość kształcenia informatycznego powinna być polepszona m.in. przez popieranie rozwoju informatyki jako dyscypliny naukowej i praktycznej oraz podnoszenie poziomu nauczycieli, podręczników i innego materiału dydaktycznego.

Kształcenie w zakresie informatyki powinno być starannie planowane i odpowiednio finansowane. Na konferencji przedstawiono szereg bardzo interesujących programów szkoleniowych (Chile, Hiszpania, Belgia, Holandia) wartych rozpatrzenia i adaptacji u nas.

Podkreślono potrzebę popierania i wzmocnienia współpracy międzynarodowej zarówno na poziomie organów państwowych, jak i środowisk zawodowych, za pośrednictwem odpowiednich organizacji, w dziedzinie badań naukowych, oświaty i szkolenia.

Powszechnie stwierdzono poważny **wpływ informatyki na stosunki społeczne**. Upowszechnianie się dużych publicznych i prywatnych banków danych stwarza istotne problemy w zakresie zapewnienia **ochrony tajemnicy danych** (osobistych, firmowych i państwowych), a także **rzetelności danych**. Wymaga to odpowiednich aktów prawnych oraz polityki państwowej i zabiegów organizacyjnych, zabezpieczających przepływy informacji, zwłaszcza w miarę rozwoju masowej transmisji danych. Uznano za celową międzynarodową współpracę w rozwiązywaniu tych zagadnień.

W związku z rosnącą rolą **teletransmisji danych** uznano za rzecz ważną, aby rządy i organizacje międzynarodowe rozpoznały możliwości, a także problemy wynikające z tego faktu oraz popierały współpracę międzynarodową w zakresie ustalenia odpowiednich standardów.

W oficjalnych wnioskach konferencji zaproponowano, aby UNESCO zwróciła uwagę państw członkowskich na tematykę, zalecenia i wnioski pierwszej Światowej Konferencji IBI-ICC i udzielała dalszego poparcia dla IBI-ICC w celu sprostanania rosnącym potrzebom w zakresie informatyki.

Uznając, że konferencja wypełniła ważną lukę w dziedzinie międzynarodowej współpracy, plenum konferencji zaleciło Międzyrządowemu Biuru Informatyki:

- kontynuację dotychczasowych kierunków działalności i dalszy jej rozwój,
- przedstawienie rezultatów konferencji rządowi i organizacjom międzynarodowym,
- przekazanie kierownictwu Programu Rozwoju ONZ prośby o pomoc techniczną i finansową, głów-

nie w dziedzinie oświaty i szkolenia, szczególnie dla krajów rozwijających się, umożliwiającą im wykorzystanie informatyki jako instrumentu rozwoju.

Spśród licznych tematów konferencji omówimy nieco bardziej szczegółowo **zagadnienie zastosowań informatyki w regionalnych i lokalnych organach państwowych i samorządowych**, aktualne w świetle rozważań nad koncepcją obsługi informacyjnej organów terenowych u nas.

Na posiedzeniu sekcyjnym, zorganizowanym przy współudziale Międzynarodowej Unii Lokalnych Organów Publicznych (International Union of Local Authorities) przedstawiono poglądy, zamierzenia i realizacje w zakresie zastosowań regionalnych i lokalnych informatyki we Włoszech, USA i Holandii.

P. Imperia (Directorate Systems Development, ITALSIEL) przedstawił wyniki studiów nad założeniami regionalnego systemu informacji. System ten ma służyć różnym użytkownikom publicznym szczebla regionu, prowincji i gminy. Ma on zapewnić informacje o parametrach społeczno-ekonomicznych i wpływie oddziaływania organów publicznych na rozwój, informacje niezbędne dla programowania działalności oraz automatyczne realizowanie czynności ewidencyjnych, administracyjnych i opracowań statystycznych.

Zdaniem autorów szczebel regionu pozwala na ekonomiczne rozwiązanie całości zintegrowanego systemu. Regionalny bank danych utworzony z różnych autonomicznych działów przewiduje sieć zdalnych łącz komputerowych z użytkownikami niższego szczebla. Obliczono przy tym, że nawet małe gminy o około 10000 mieszkańców mogą z pożytkiem korzystać z dobrodziejstw takiego systemu.

Dla każdego szczebla władzy terenowej określono dziedzinę ewidencji i opracowań nadających się do automatyzacji. Obok zastosowań w różnego rodzaju rejestrach i statystyce na wszystkich szczeblach — przewiduje się na szczeblu regionu opracowywanie prognoz i wariantów decyzyjnych w oparciu o bogatą bazę statystyczną.

Wśród ważniejszych rejestrów elektronicznych należy wymienić rejestr kadr (dla każdego szczebla), rejestr przedsiębiorstw, rzemiosła i wolnych zawodów (aktualnie prowadzony na szczeblu prowincji w Izbie Przemysłu i Handlu) oraz rejestr ludności (szczebel gminy).

D. S. LURIA (Municipal Information Systems — System Development Corporation) przedstawił interesujące podejście do **projektowania miejskich systemów informacyjnych w USA**. W 1970 r. Rząd federalny przyznał w drodze konkursu dotację naukowo-badawczą trzem ośrodkom miejskim, zaawansowanym od lat w komputeryzacji, na opracowanie projektu zintegrowanego systemu informacji miejskiej. M.in. dotację otrzymało miasto Charlotte (Północna Karolina). Projekt ma zanalizować funkcje poszczególnych organów miejskich i uwzględnić je w 4 podsystemach informacyjnych (bezpieczeństwo publiczne, finanse, rozwój infrastruktury i gospodarki oraz ludność i rozwój warunków bytu).

Miasto utworzyło konsorcjum, do którego — poza samorządem miejskim — weszła Korporacja Rozwoju Systemów (SDC) i Uniwersytet Północnej Karoliny. Projekt jest w trakcie zaawansowanego opracowania. Zakłada on wspólne korzystanie z jednego ośrodka elektronicznego, z oprogramowania oraz zbiorów danych przez różne organa miejskie (wydziały planowania, budżetu i finansów, policję, wydział geodezji i urbanistyki, zakłady użyteczności publicznej — komunikację miejską, wodociągi itd.), przy czym organy te obowiążane będą do wzajemnej wymiany informacji w systemie.

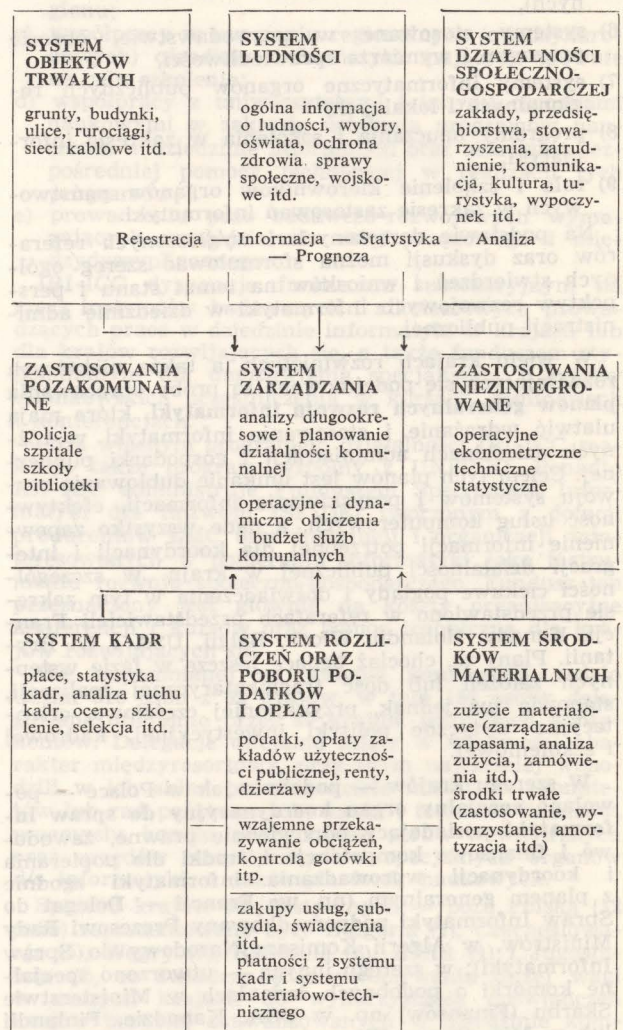
Zagadnienie **kooperacji gmin miejskich w Holandii w dziedzinie zastosowań informatyki** przedstawił A. Schinkel, dyrektor niedawno powołanej Fundacji dla Rozwoju Informatyki w Gminach Miejskich, której zadaniem jest koordynacja poczynań w tej dziedzinie w skali krajowej przez wymianę informacji o projektowanych i stosowanych rozwiązaniach indywidual-

nych i cząstkowych, organizacja regionalnych ośrodków ETO, organizacja automatyzacji w poszczególnych gminach, organizacja krajowego centrum koordynacyjnego. W założeniach rozwój ma objąć następnie szczebel powiatu i administracji centralnej, a także różne instytucje publiczne (np. izby handlowe, szpitale).

W rezultacie uzgodnionego podziału pracy projektowanie ogólnokrajowych systemów cząstkowych (podsystemów) powierzono 9 ośrodkom regionalnym.

W referacie przedstawiono dość szczegółowo cele, metody i organizację prac oraz ich finansowania, podając przy tym wzorcowe budżety regionalnych ośrodków. Ogólną koncepcję budowy zautomatyzowanych systemów komunalnych przedstawia schemat.

PLAN PODSTAWOWY
ZAUTOMATYZOWANYCH KOMUNALNYCH
SYSTEMÓW INFORMACYJNYCH W HOLANDII

Materiały konferencji zawarte w 3 tomach (tom trzeci w opracowaniu²⁾) zasługują na wszechstronne przestudiowanie. Mogą być one pomocne przy opracowywaniu racjonalnych wariantów naszego Krajowego Systemu Informatycznego, a także jego ważnej części składowej Systemu Państwowej Informacji Statystycznej. Niektóre dalsze, szczególnie interesujące z punktu widzenia budowy SPIS, tematy zawarte w tych materiałach omówione będą w następnych artykułach.

²⁾ Przechowywane w bibliotece Ośrodka Badawczo-Rozwojowego SPIS.